

De multinationale onderneming

Het thema 'multinationale onderneming' staat volop in de belangstelling. In de Verenigde Staten staat het onderwerp 'global competition' op menig managementcongres centraal. In Europa komt daar '1992' nog bij.

Met global competition wordt bedoeld dat Amerikaanse, Japanse en Europese ondernemingen steeds meer in elkaars markten binnendringen. Zij doen dat door middel van export, door het opzetten van eigen fabrieken, door middel van joint-ventures en door het overnemen van bestaande ondernemingen. Een belangrijke reden hiervoor is het toenemen van de kosten verbonden aan het ontwikkelen van nieuwe produkten. In sommige bedrijfstakken (bijvoorbeeld telecommunicatie) kunnen alleen op wereldschaal opererende ondernemingen zich die kosten nog veroorloven.

Binnen Europa krijgt het bovenstaande een extra gewicht door het totstandkomen van de binnenmarkt in 1992. Daardoor zullen meer dan nu het geval is ondernemingen uit verschillende Europese landen in elkaars marktgebied gaan binnendringen.

Het leek de redactie daarom een goed idee om het bijzonder nummer 1988 te wijden aan de multinationale onderneming. Dit thema wordt vanuit verschillende invalshoeken belicht.

De (markt)strategische aspecten worden vanuit de theorie belicht in de bijdragen van Douma respectievelijk Bakker en Leeftang en vanuit de praktijk door Van der Klugt (Philips) en Peters en Segaar (Aegon). Ook in het artikel van Moret over de internationalisatie van accountantskantoren vindt men deze aspecten terug.

De externe berichtgeving door multinationale ondernemingen komt aan de orde in de bijdrage van Appelo (Philips), de organisatie van de accountantscontrole bij multinationale ondernemingen in het artikel van De Heer en Van Manen. De juridische structuur van de multinationale onderneming is mede bepalend voor de zeggenschapsverhoudingen binnen die onderneming. Over dat onderwerp vindt U in dit nummer een bijdrage van Perrick. De juridische structuur van de multinationale onderneming heeft ook belangrijke fiscale gevolgen. Dat onderwerp wordt behandeld in het artikel van Ellis over multinationale onderneming en fiscus.

In een multinationale onderneming treft men uiteraard managers aan met verschillende culturele achtergronden. De speciale eisen die daardoor worden gesteld aan het management, worden behandeld door Hofstede.

Dit speciale nummer besluit met een bijdrage van Van Nieuwkerk over de gevolgen van multinationalisatie voor de Nederlandse economie.

In dit bijzonder nummer komt, zoals uit het bovenstaande blijkt, een breed scala aan onderwerpen en zienswijzen aan de orde. Naar welk onderdeel van de accountancy of de bedrijfseconomie uw specifieke belangstelling ook uitgaat, de kans is groot dat u in dit nummer verschillende artikelen naar uw smaak aantreft. Ik wens u daarbij namens de redactie veel leesplezier.

Sytse Douma